

ПОЛОЖЕННЯ

про етику наукових публікацій у науковому журналі «Український соціум»

Редакційна колегія наукового журналу «Український соціум» керується у своїй роботі міжнародними етичними правилами наукових публікацій, що включають поняття рівності всіх статей/авторів для редактора, редакції та рецензентів; конфіденційності; порядності; оригінальності; запобігання можливим конфліктам інтересів тощо.

Редакція у своїй роботі послуговується рекомендаціями Комітету з етики публікацій (Committee on Publication Ethics (http://publicationethics.org/files/Code%20of%20conduct%20for%20publishers%20FINAL_1_0_0.pdf, http://publicationethics.org/files/Code%20of%20Conduct_2.pdf), зокрема, публікаційними принципами (Publishing Ethics Resource Kit) ([https://www.elsevier.com/search-results?query=Publishing%20Ethics%20Resource%20Kit%20\(PERK\)&labels=all&page=1](https://www.elsevier.com/search-results?query=Publishing%20Ethics%20Resource%20Kit%20(PERK)&labels=all&page=1)) видавництва Elsevier, а також спирається на досвід авторитетних міжнародних видавництв.

Дотримання правил етики наукових публікацій усіма учасниками видавничого процесу сприяє забезпеченню прав авторів на інтелектуальну власність, підвищенню якості видання та запобіганню можливості неправомірного використання авторських матеріалів в інтересах окремих осіб.

Це Положення відповідає політиці журналу і є однією з головних складових процесу рецензування статей та видання журналу.

Принципи професійної етики в діяльності редакції

1. Усі матеріали (крім рецензій та повідомлень інформаційного характеру) підлягають двосторонньому «сліпому» внутрішньому та зовнішньому рецензуванню (ні рецензент, ні автор не знають один одного), яке здійснюють члени редколегії та/або фахівці відповідної галузі (мінімум 2 рецензенти).

2. У разі негативної рецензії, невідповідності матеріалу профілю та політиці журналу, вимог до оформлення чи наявності суттєвих зауважень стаття може бути відхилена (про що автору надсилається повідомлення) чи повернута авторові на доопрацювання. Нова, доопрацьована автором стаття рецензується повторно.

3. Після належного доопрацювання та позитивних відгуків статтю розглядають на засіданні редакційної колегії, де остаточно затверджують у номер відкритим голосуванням.

4. Редакція залишає за собою право редагувати, скорочувати прийняті до опублікування матеріали (без викривлень позиції автора).

5. Редактори, автори і рецензенти повинні сповіщати про свої інтереси, які можуть вплинути на їх об'єктивність при редагуванні і рецензуванні матеріалів статей (випадок конфлікту інтересів). Такими можуть бути інтереси інтелектуального плану, фінансові, персональні, політичні та релігійні.

6. Після затвердження статті до друку з кожним автором укладається Ліцензійний договір на використання твору. Авторські права зберігаються за автором.

7. Зміст журналу з назвою статті, анотацією та ключовими словами до нього розміщується на сайті журналу «Український соціум» одразу після виходу друкованої версії журналу, а повний текст твору – як зазначив автор (одразу після виходу друкованої версії; не раніше, ніж через три місяці після виходу друкованої версії; не раніше, ніж через шість місяців після виходу друкованої версії).

8. Головний редактор і співробітники редакції не надають іншим особам інформацію, пов'язану з вмістом статті, що знаходиться на розгляді, крім осіб, які беруть участь у професійній оцінці цього рукопису (рецензентів).

9. Головний редактор спільно з видавцем не повинні залишати без відповіді претензії щодо розглянутих статей або опублікованих матеріалів. У разі виникнення конфліктної ситуації вони повинні вжити всіх необхідних заходів для відновлення порушених прав, а при виявленні помилок – сприяти публікації виправлень чи спростувань.

10. Головний редактор і співробітники редакції повинні забезпечувати конфіденційність імен та іншої інформації, що стосується рецензентів. Якщо це необхідно, то при вирішенні питання про залучення нового рецензента, останній може бути поінформований про імена попередніх рецензентів.

Принципи професійної етики в діяльності редакційної колегії

1. Редакційна колегія (у т. ч. головний редактор) є відповідальною за науковий рівень видання. Всі члени редколегії є рецензентами.

2. При прийнятті рішення про публікацію редакційна колегія (у т. ч. головний редактор) наукового журналу керується достовірністю поданих даних і науковою значущістю статті.

3. Редколегія залишає за собою право відхилити статтю (якщо вона не відповідає профілю та політиці журналу чи вимогам до оформлення) або повернути її на доопрацювання.

4. Редакційна колегія без упередження розглядає всі рукописи, які представлені до публікації, оцінюючи кожену статтю належним чином, незважаючи на расову, релігійну, національну приналежність, громадянство, стать, а також місце роботи, посаду, науковий ступінь, вчене звання автора (авторів). Редколегія ухвалює справедливі та неупереджені рішення, незалежні від комерційних чи інших інтересів та забезпечує чесний процес рецензування.

5. Редакційна колегія залишає за собою право додатково призначати незалежного рецензента.

6. Редакційна колегія журналу виступає проти фальсифікації, плагіату (може використовувати програмне забезпечення, зокрема, «ТХТ Антіплагіат», «Advego Plagiatus»), направлення автором однієї роботи у декілька журналів, багатократне копіювання вмісту статті в різних роботах, введення громадськості в оману щодо реального вкладу авторів в публікацію.

7. Редколегія має право вилучити навіть опубліковану статтю, за умов з'ясування порушення чийось прав або ж загальноприйнятих норм наукової етики. Про даний факт вилучення статті редакція повідомляє автору, який надав статтю.

8. Члени редакційної колегії повинні надавати актуальні правдиві персональні дані (прізвище, ім'я українською, російською й англійською мовами, місце роботи, посаду, контактну інформацію тощо), а у разі їх зміни повідомляти про це редакцію.

Принципи професійної етики в діяльності рецензента

1. Рецензент здійснює наукову експертизу авторських матеріалів з метою об'єктивного оцінювання якості поданої статті та визначення рівня її відповідності науковим, літературним та етичним стандартам. При оцінці статті рецензент повинен бути неупередженим.

2. Експертна оцінка повинна допомагати автору поліпшити якість тексту статті, а головному редактору та редакційній колегії – прийняти рішення про публікацію.

3. У рецензії рецензент висвітлює такі питання: чи відповідає зміст статті темі, заявленій у назві; чи містить стаття матеріал достатнього рівня для опублікування; чи потребує скорочення, уточнення (текст, рисунки, таблиці), чи є задовільним *дотримання вимог щодо викладу, оформлення графічного матеріалу*.

4. Причинами негативної рецензії можуть бути відсутність новизни, недостатня доказова база, невміння зробити висновки (або їх необґрунтованість) і окреслити перспективу, некоректне використання термінологічного та методологічного апарату тощо.

5. Рецензент, який не вважає себе фахівцем в галузі тематики статті або знає, що не зможе своєчасно надати рецензію на статтю, повинен сповістити про це редакцію та відмовитися від рецензування.

6. Рецензентом не може бути автор або співавтор поданої на рецензування статті.

7. Будь-який рукопис, отриманий експертом від редакції на рецензування, є конфіденційним документом.

8. Рецензент повинен бути об'єктивним. Неприпустимо робити в рецензії персональні зауваження автору. Рецензент повинен висловлювати свою

думку чітко й аргументовано та шанувати інтелектуальну незалежність авторів.

9. Рецензент повинен виявляти опубліковані праці, які мають відношення до рецензованої статті та не процитовані автором. Будь-яке твердження в рецензії про те, що деякі спостереження, висновки або аргументи з рецензованої статті вже зустрічалися раніше в літературі, має супроводжуватися посиланням на джерело інформації. Рецензент також повинен звертати увагу головного редактора (редактора) на значну подібність або частковий збіг рецензованої статті з будь-якою іншою, раніше опублікованою.

10. У разі виникнення у рецензента підозри щодо плагіату, авторства чи фальсифікації даних він обов'язково повинен звернутися до редакційної колегії з пропозицією колективно розглянути статтю.

11. Рецензент не повинен використовувати інформацію та ідеї з поданої йому на рецензію статті для особистої вигоди, дотримуючись принципу конфіденційності.

12. Рецензент не повинен приймати до розгляду статтю в разі наявності конфлікту інтересів, зумовленого конкуренцією, співпрацею або іншими відносинами з будь-якими авторами чи організаціями, пов'язаними зі статтею.

13. У разі міждисциплінарної тематики рецензент може запропонувати додаткового рецензента.

Принципи професійної етики в діяльності авторів

1. Автори несуть персональну відповідальність за наданий до редакції журналу текст рукопису.

2. Автори повинні надавати достовірні результати проведених досліджень. Завідомо неправдиві твердження або фальсифіковані дані прирівнюються до неетичної поведінки та вважаються неприйнятними.

3. Автори мають гарантувати, що результати дослідження, викладені в рукописі, є самостійною й оригінальною роботою. У разі використання фрагментів чужих робіт та (або) запозичення тверджень інших авторів у статті мають бути відповідні посилання з обов'язковим зазначенням автора та першоджерела. Надмірні запозичення та плагіат у будь-яких формах, у тому числі неоформлені цитати, перефразування чи присвоєння прав на результати чужих досліджень є неетичними та неприйнятними діями.

4. Автори не повинні допускати самоциткування, крім випадків, коли поданий матеріал є продовженням циклу статей.

5. Авторам слід визнавати внесок усіх осіб, які в той чи інший спосіб вплинули на хід дослідження або визначили характер пропонованої наукової роботи. Зокрема, стаття повинна містити посилання на публікації, які мали певне значення при проведенні дослідження.

6. Автори повинні подавати в журнал тільки оригінальний рукопис. Не подавати статті, які перебувають на розгляді в іншому виданні, а також статті, опубліковані раніше в іншому журналі. Недотримання цього принципу розцінюється як грубе порушення етики публікацій і дає підставу для зняття статті. Якщо елементи рукопису були раніше опубліковані в іншій статті, автори зобов'язані посплатися на неї, зазначивши, в чому саме полягає суттєва відмінність нової роботи від попередньої. Дослівне копіювання власних робіт та їх перефразування можуть бути використані лише як основа для нових висновків.

7. Автори мають гарантувати правильність списку співавторів роботи. Співавторами статті повинні бути зазначені всі особи, які зробили істотний інтелектуальний внесок у її концепцію, структуру, проведення дослідження та інтерпретацію результатів. Іншим особам (організаціям), які брали участь в окремих аспектах роботи, може бути висловлена подяка. Автор також гарантує, що всі співавтори ознайомлені з остаточним варіантом статті, схвалюють його і згодні з її поданням до редакції журналу. Усі співавтори несуть публічну відповідальність за зміст статті. Якщо стаття є мультидисциплінарною роботою, співавтори відповідають кожен за свій особистий внесок, залишаючи колективну відповідальність за загальний результат. Неприпустимо включати до співавторів осіб, які не брали участі в дослідженнях. З кожним автором (співавтором) укладається **Ліцензійний договір** на використання твору.

8. Автори повинні чітко зазначити джерела всієї процитованої або представленої інформації та мають належним чином оформити посилання на літературні джерела, що використані у роботі, відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 та для references – APA-2010.

9. У разі виявлення суттєвих помилок або неточностей у статті на етапі її розгляду чи після опублікування автор зобов'язаний негайно повідомити про це редакцію журналу та приймати спільне рішення про визнання та (або) виправлення помилки в максимально короткий строк. Якщо редакції журналу стане відомо, що опублікована робота містить суттєві помилки, автор зобов'язаний негайно підготувати для публікації в журналі повідомлення про відповідні виправлення або надати редакції докази правильності представленої ним інформації.

10. Автори мають зазначити в рукописі всі джерела фінансової підтримки проекту, інформацію про роботодавця, патентні заявки (реєстрації), гранти та інші види фінансування.

11. Авторам слід розкривати у своїй роботі інформацію про будь-які суттєві конфлікти інтересів, які можуть вплинути на результати дослідження чи їх інтерпретацію.

12. Автори повинні надавати актуальні правдиві персональні дані (прізвище, ім'я українською, російською й англійською мовами, місце роботи, посаду, за наявності – посилання на профіль науковця, зокрема

ORCID, контактну інформацію тощо), а у разі їх зміни (з моменту подання статті до її публікації) повідомляти про це редакцію.

Принципи професійної етики в діяльності видавця

1. Видавець відповідає за оприлюднення авторських робіт.
2. Сприяє виконанню етичних обов'язків редакцією, редакційною колегією, рецензентами й авторами відповідно до зазначених вимог.
3. Надає підтримку редакції журналу в розгляді претензій до етичних аспектів публікованих матеріалів і допомагає взаємодіяти з іншими журналами та (або) видавцями, якщо це сприяє виконанню обов'язків редакторів.
3. Дотримується положення, що діяльність журналу не є комерційним проектом і не має на меті одержання прибутку.
4. Сприяє процесу опублікування виправлень, роз'яснень, спростувань і вибачень, коли це необхідно.
5. Надає редакції журналу можливість відкликати публікації, які містять плагіат і недостовірні дані.